

خطة درس | מערך שיעור

تفاصيل عامة حول نموذج الدرس | פרטים כלליים על מערך השיעור

מجال المعرفة | תחום דעת: עברית בחינוך הערבי בעל יסודי

الموضوعة | נושא: ערבות הדדית: כוחה של חברה מאוחדת

المعالم الرئيسية : التكافل والتضامن المتبادل

אבני הדרך : ערבות הדדית

المرحلة العمرية الملائمة للدرس الإعدادية / الثانوية

שלב גילאי שמתאים לשיעור: חט"ב/חט"ע

اللغة: العبرية

שפה: עברית

لإي مجموعات مُلائمة الممارسة : التربية للقيم

לאילו קטגוריות מתאימה הפרקטיקה: חינוך לערכים

الممارسة تساهم في المهارات: تنوّر لغويّ / وعي اجتماعيّ / إدارة اجتماعيّة

הפרקטיקה תורמת למיומנות: אוריינות שפתית/מודעות חברתית/התנהלות חברתית

الممارسة تُعزّز القيم: آخر: _القيم المرتبطة بالتضامن المتبادل مثل: الاهتمام،

التعاون، والمساعدة المتبادلة.

הפרקטיקה מקדמת ערכים: ערכים הנלווים לערבות הדדית כמו: אכפתיות, שיתוף פעולה וסיוע הדדי.

الطريقة: تحليل فيلم، نصّ أو مصطلح/لربط مع الأحداث الراهنة

מתודה: ניתוח סרטון, טקסט או מושג/ חיבור לאקטואליה

خطة الدرس | מערך השיעור

במערך שיעור זה מוטמעת פרקטיקה משולבת בינה מלאכותית.

להעמקה בפרקטיקה מצורף [קישור](#)

التحضير قبل الدرس | הכנה לקראת השיעור

צפייה בסרטון שבו דמות מסוימת עוזרת לאחרים במצוקה ומראה את הערכים של ערבות הדדית.

مقدمة | הקדמה

ערבות הדדית היא יסוד מרכזי בחברה האנושית, ובפרט בחברה הישראלית, הנשענת על ערכים של סולידריות ושיתוף פעולה. יחידה זו נועדה להעמיק את ההבנה של התלמידים בנוגע לחשיבותה של ערבות הדדית, להמחיש את תרומתה ללכידות חברתית ולפיתוח קהילה חזקה, ולעודד מעורבות אישית וחברתית.

أهداف | מטרות

- להכיר את המושג "ערבות ההדדית" על היבטיה השונים.
- להבין את משמעות הערבות ההדדית בהקשרים חברתיים, כלכליים ותרבותיים.
- לזהות דוגמאות מהמציאות הישראלית שבהן באה ערבות הדדית לידי ביטוי.
- לפתח חשיבה ביקורתית ומעורבות חברתית תוך כדי עיסוק בנושא.

افتتاحية | פתיח

- רגע לפני שאנחנו מתחילים, מה נהיה מסוגלים לעשות בסוף יחידת הלימוד:
- מסוגלים להבין ולזהות מושגים חברתיים הקשורים לערבות הדדית, כמו עזרה, שיתוף פעולה, חוסן חברתי, אכפתיות ותרומה.
 - מסוגלים להרחיב את אוצר המילים שלנו בהקשרים חברתיים וערכיים.
 - מסוגלים להפנים ערכים חברתיים של ערבות הדדית, שיתוף פעולה ואחריות כלפי הזולת.
 - מסיגלים להשתתף בשיח ובדיון על נושא הערבות ההדדית, ולהביע את דעתנו בצורה מסודרת ומבוססת.
 - מסוגלים לפתח כישורי קריאה והבנה תוך שימוש במילים חדשות, ולהפנים את המשמעות של הטקסטים הקשורים לערבות הדדית.
 - מסוגלים להבין את הקשר בין ערכים חברתיים לבין תוצאות חיוביות למען הקהילה ולטובת החברה כולה.
 - מסוגלים להשתמש בשפה תקנית ומדויקת על מנת לתאר את הערכים החברתיים והמעשים הקשורים לערבות הדדית הן בכתב והן בעל-פה.

שיעור מס' 1: הקניית אוצר מילים רלוונטי לנושא "ערבות הדדית"

1. לפניכם רשימת מילים, מייבן אותן לשתי קבוצות: מילים הקשורות לערבות הדדית ומילים

שאינן קשורות לערבות הדדית. (תוכלו להיעזר במילון לשם איתור פירושי המילים)

סולידריות, תחרות, אדישות, התנדבות, אמפתיה, אגואיזם, שיתוף פעולה, נתינה, חוסן, קבלה, אחריות, בידוד, עזרה, אנוכיות, אחדות, תמיכה, התעלמות, לכידות, חמדנות.

מילים הקשורות לערבות הדדית	מילים שאינן קשורות לערבות הדדית

2. השלימו את המשפטים הבאים (1 - 10) באמצעות מילה נרדפת למילה המופיעה בסוגריים (תוכלו להיעזר בכלים של בינה מלאכותית כמו: בינה של משרד החינוך,

(ChatGPT)

1. (_____ סולידריות) היא ביטוי של תמיכה הדדית בין אנשים.
2. (_____ אמפתיה) היא היכולת להזדהות עם רגשותיו של הזולת.
3. (_____ חמלה) היא רגש של רחמים ודאגה כלפי מישהו הסובל.
4. (_____ עזרה) היא פעולה של מתן סיוע או תמיכה לזולת.
5. (_____ קבלה) היא נכונות לקבל סיוע או תמיכה מאחרים.
6. (_____ שיתוף פעולה) הוא שילוב מאמצים למען מטרה משותפת.
7. (_____ התנדבות) היא נתינת זמן או משאבים ללא תמורה.
8. (_____ אחריות הדדית) היא תחושת חובה משותפת בין חברי קבוצה.
9. (_____ לכידות) היא תחושת אחדות וחיבור בין חברי קבוצה.
10. (_____ אחריות) היא חובה או מחויבות לדאוג למישהו או למשהו.

שיעור מס' 2

מהי ערבות הדדית ומדוע היא חשובה?

- נפתח את השיעור בשאלה: מה היא ערבות הדדית?
- נציג סרטון שהוכן ע"י כלי מהבינה המלאכותית ((veed המדגים מקרה של ערבות הדדית.

משימה ראשונה: צפייה בסרטון

לפניכם סרטון קצר, צפו בו וענו על שתי השאלות שאחריו:

השאלות

- מהם התכנים המרכזיים שהסרטון העלה על נושא הערבות ההדדית?
- הסבירו כיצד ערבות הדדית יכולה להשפיע על הצלחה אישית או קבוצתית?

משימה שנייה : הפקה כתובה

כתבו פסקה בהיקף של 8-10 שורות. בפסקה תארו מקרה שקרה לכם או למישהו שאתם מכירים הממחיש ערבות הדדית. המקרה יכול להיות מחייכם האישיים, מבית הספר או מהקהילה.

תבנית לכתיבת הפסקה על ערבות הדדית

משפט פתיחה (שורה 1)

ערבות הדדית היא:

.....
.....
.....

גוף הפסקה (2-4 שורות)
ברצוני לספר על מקרה שקרה לי:

.....
.....
.....

המקרה הזה תרם לי מאוד ולימד אותי מגוון של דברים כמו:

.....
.....
.....

משפט סיום (שורה 1)
לסיכום, אני מבקש/ אני ממליץ/ אני מקווה ועוד

.....
.....
.....

משימה שלישית: פעילות חווייתית

משחק תפקידים (סימולציה): התלמידים יתחלקו לקבוצות וידמו מצבים שבהם נדרשת ערבות הדדית (לדוגמה: קהילה המתמודדת עם משבר, שכונה הנרתמת לעזור למשפחה במצוקה, פעילויות התנדבות בהיכל התרבות בעיר ועוד).
לאחר הפעילות: שיתוף תובנות ותחושות בעקבות המשחק.

משימת סיכום (מטלת בית)

בסוף השיעור התלמידים יתבקשו להכין סרטון כיתתי בנושא ערבות הדדית באמצעות כלים מהבינה המלאכותית (למשל, יוזמה קהילתית לעזרה לנזקקים ועוד דוגמאות אחרות).

שיעור מס' 3

ערבות הדדית בקהילה ובחברה הבדואית

- בשיעור זה נציג לתלמידים דוגמה לערבות הדדית שבאה לידי ביטוי במעשה אנושי ואמיץ מאוד מאזרח בדואי ערבי ישראלי.

- הצגת פודקאסט עם מר יוסף אלזיאדנה – נהג ההסעות שהציל מעל ל 30 איש ששהו במסיבת הטבע בזמן אירועי ה-7 באוקטובר.
להלן השאלות שמר יוסף השיב עליהן בפודקאסט:

 1. תאר לנו את נסיבות האירוע, מה בדיוק קרה שם?
 2. התוכל לתאר לנו מה עבר עליך בראש כשהחלטת לסכן את עצמך ולחזור למקום האירוע ולהציל כמה שיותר אנשים ברכב ההסעה שלך?
 3. כאדם ערבי בדואי אזרח מדינת ישראל ושחווה אירוע טראומטי כזה, התוכל לתאר לנו מה אתה מרגיש כיום?
 4. לדעתך, כיצד התנהלות האירועים מאז שבעה באוקטובר משפיעה על המרקם החברתי במדינת ישראל בין אזרחים ערבים ליהודים?
 5. כאחד שהדליק משואה ביום העצמאות, מה אתה מאחל לנו כעם אחד?
 6. תוכל בבקשה לשלוח לנו כאן ומעל במה זו מסר חשוב לאזרחי המדינה ערבים ויהודים?

פודקאסט חלק א'

פודקאסט חלק ב'

לאחר שצפיתם בפודקאסט ענו על שתי השאלות האלה:

1. מהם הערכים האנושיים שהובילו את מר' יוסף אלזיאדנה, אשר הציל כ-30 אנשים מהמוות, וכיצד אפשר ליישם בחיי היומיום שלנו?
2. מהי המשמעות של "להרגיש מחויבות אישית כלפי האחרים", ואיך זה משפיע על החברה שלנו?

שיעור מס' 4

ערבות ההדדית בחיי היומיום – איך אנחנו יכולים לטפח אותה?

- בשיעור זה נדון בשאלה, איך אפשר לטפח ערבות הדדית בחברה שלנו ואיך אפשר לחזק אותה?
- הדיון בנושא יוצג באמצעות שתי משימות:
משימה ראשונה: קריאת טקסט
קראו את הטקסט שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

ערבות הדדית היא ערך חשוב מאוד בחברה שלנו, המחזק את הקשרים בין בני האדם. זהו עקרון של עזרה הדדית ושיתוף פעולה, שבו כל אחד דואג לשני ומעניק לו תמיכה כשהוא צריך אותה. בחיי היומיום, אנו יכולים לטפח ערבות הדדית בכל מיני דרכים פשוטות. לדוגמה, אם אנחנו רואים חבר או חברה שהתקשו במבחן, אפשר להציע להם עזרה בלימודים או להקשיב להם. בנוסף,

אם יש מישהו במצוקה רגשית, עזרה ותמיכה מצידנו יכולות לשנות את מצבו באופן משמעותי. ערבות הדדית לא רק עוזרת לאדם הפרטי, אלא גם תורמת לחברה כולה ומביאה ליחסים טובים יותר בין כל חברי הקבוצה. ערכים של תמיכה, כבוד הדדי והבנת האחר יכולים לשפר את האווירה בכל מקום שבו אנו נמצאים.

השאלות

1. כיצד אפשר להראות ערבות הדדית בבית הספר?
 2. מהן הדרכים שבהן ערבות הדדית תורמת לשיפור הקשרים בין אנשים?
 3. איך אפשר לעודד אחרים להירתם לערבות הדדית בסביבה שלנו?
- משימה מס' 2: צפייה בסרטון הממחיש שימור וחיזוק נושא הערבות ההדדית. המטרה כאן היא להמחיש ולהציג עיקרון טוב, מהותי וחיוני להמשכיות קיום חברה מתוקנת שמאמינה באהבה, הדדיות ואחוזה בין כלל אוכלוסיות החברה ושאותו עיקרון יהפוך לנורמה ושגרה ולא יתאפיין בכך שהינו צעד חד פעמי אלא יהפוך לכלי ואמצעי לקירוב לבבות ולהידוק הקשרים החברתיים בחברה ובמדינה ויונצח במעשים ובצעדים שרק יבטאו כמה טוב לחיות ביחד וכמה חיוני לשמור על עיקרון הערבות ההדדית.
- את הנושא הנ"ל נציג באמצעות הקרנת סרטון סביב החמ"ל (חדר מלחמה) שהוקם בעיר רהט לאחר אירועי השבעה באוקטובר. בחודש אוקטובר 2023, ימים ספורים לאחר אירועי השבעה באוקטובר, הוקם ברהט חמ"ל יהודי-ערבי במטרה לסייע למשפחות יהודיות וערביות מהדרום שנפגעו במהלך המלחמה.
- החמ"ל פעל במתנ"ס רהט, שם מתנדבים יהודים וערבים עבדו ביחד לאריזת חבילות עם מוצרי מזון, צעצועים וציוד היגיינה. החבילות חולקו באופן שווה בין משפחות יהודיות מיישובי העוטף למשפחות בדואיות ברהט ובכפרים הלא מוכרים. היוזמה זכתה לתשומת לב רבה, כולל ביקורים של אישים ציבוריים, ומדגישה את הערכים של שותפות ופיוס בין הקהילות. לפניכם סרטון, צפו בו וענו על השאלות שאחריו.

השאלות

1. לדעתכם, כיצד מוצג כאן נושא הערבות ההדדית?
2. איך אפשר לשמר את נושא הערבות ההדדית בחברתנו?
3. לו הזדמן לכם להיות חלק מפרויקט זה, מה הייתם רוצים לעשות?

בעקבות היחידה שלמדתם, סמנו מה הצלחתם להשיג מהמשפטים הכתובים מטה.
עכשיו אני מסוגל:

- להבין ולזהות מושגים חברתיים הקשורים לערבות הדדית, כמו עזרה, שיתוף פעולה, חוסן חברתי, אכפתיות ותרומה.
- להשתמש במילים חדשות שרכשתי ביחידה ולהשתתף בדיונים בהקשרים חברתיים וערכיים.
- להפנים ערכים חברתיים של ערבות הדדית, שיתוף פעולה ואחריות כלפי הזולת.
- להשתתף בשיח ובדיון על נושא הערבות ההדדית, ולהביע את דעתנו בצורה מסודרת ומבוססת.
- לפתח כישורי קריאה והבנה תוך שימוש במילים חדשות, ולהפנים את המשמעות של הטקסטים הקשורים לערבות הדדית.

- להבין את הקשר בין ערכים חברתיים לבין תוצאות חיוביות למען הקהילה ולטובת החברה כולה.
- להשתמש בשפה תקנית ומדויקת על מנת לתאר את הערכים החברתיים והמעשים הקשורים לערכות הדדיות הן בכתב והן בעל-פה.

تلخيص وخاتمة | סיכום וסיום

ביחידה הזאת למדנו על ערבות הדדית ועל החשיבות שלה בחיינו ובחיי החברה. הבנו כשאנחנו תומכים זה בזה ועוזרים לזולת, אנחנו לא רק תורמים לרווחה האישית של אחרים, אלא גם מגדילים את תחושת השייכות והאחדות בקהילה שלנו. ראינו דוגמאות למקרים שבהם ערבות הדדית שיפרה מצבים והייתה מפתח להצלחות. כל אחד מאיתנו לקח איתו רעיון מעשי כיצד יכול ליישם ערבות הדדית בחיי היומיום, בבית הספר, בבית ובקהילה.

• أفلام | סרטונים

- <https://www.veed.io/edit/d6dcd9a0-3288-43d6-b2be-a5943b278cfc>

روابط إضافية | קישורים נוספים

[החמ"ל היהודי-ערבי המשותף ברהט - ערוץ הכנסת - YouTube](#)